

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 19 AUGUSTUS 2018
Over Johannes 6, 51 – 58
Gregory Brenninkmeijer SJ

De mensen die Jezus hoorden praten, beste vrienden, over het brood van het leven, en dat het brood dat hij hen wilde geven zijn vlees was, die waren geschokkeerd, volstrekt verbijsterd. Hoe kan die man ons zijn vlees te eten geven? Natuurlijk begrepen ze dat niet. Wij zouden het ook niet begrijpen als wij niet door jaren godsdienstles behoorlijk waren ingevoerd. Als wij deze uitspraken voor het eerst zouden hebben gehoord, dan waren we ongetwijfeld even ondersteboven als Jezus tijdgenoten. Maar ook al zag Jezus dat de mensen door zijn woorden uit het veld geslagen waren, toch probeerde hij ze niet uit te leggen of zijn woorden wat af te zwakken. In tegendeel, hij benadrukte zijn woorden nog meer: "als gij het vlees van de menszoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, hebt gij het leven niet in u."

Dit is inderdaad nauwelijks te begrijpen. Maar dat is het geval met heel het mysterie van ons geloof. Hoe kun je nou begrijpen dat God, de schepper van hemel en aarde, besluit om mens te worden, een van ons, bij ons komt wonen in onze verwarde wereld. Hoe moet je nou verklaren dat hij niet komt in koninklijke luister, maar als een baby van arme mensen. Hoe moet ik snappen dat deze Godmens van zijn leven geen groot succes maakt in onze ogen, maar zichzelf laat overleveren in de handen van konkelende politici en uiteindelijk sterft op het kruis van een misdadiger. En het enige in heel dat verhaal wat nog een beetje past in het beeld van de machtige God, dat die God zijn beminde Zoon niet in het graf heeft achter gelaten maar hem deed verrijzen op de derde dag, dat kunnen we helemaal niet geloven, zo vreemd is dat. Nee, we hebben niet bepaald een geolied recht toe recht aan geloof. Heel ons geloof is één groot mysterie, maar wel een mysterie dat, eenmaal geaccepteerd en geloofd, levengevend, hartverwarmend en inspirerend is voor iedere gelovige.

Gedurende heel zijn leven heeft Jezus geprobeerd de mensen te laten begrijpen dat God een Vader is en dat God, precies als een goede vader, alles over heeft voor het welzijn van zijn kinderen. En omdat hij God is en geen mens, is hij zelfs bereid meer te doen, meer dan zelfs de beste menselijke vader zou opbrengen. God geeft eenvoudigweg alles. Hij geeft zichzelf. Dat is precies wat wij zo moeilijk kunnen vatten. Wij hebben van God beelden geschapen die passen in wat wij onder grootheid verstaan. We kunnen ons gewoon geen God voorstellen die er voor zou kiezen klein te zijn. Wij denken bij God aan macht en hebben daarvoor zelfs het woord 'almachtig' uitgevonden. We kunnen immers niet geloven dat God machteloos zou willen zijn, kwetsbaar en vriend van tollenaars en zondaars.

Jezus heeft heel zijn leven lang z'n best gedaan ons te laten zien, dat, als we hem willen volgen, en zonen en dochters willen worden van zijn hemelse Vader, dat we hem dan moeten volgen in zijn machteloosheid, in zijn kwetsbaarheid en op onze beurt vriendschap moeten sluiten met de armen en de kleine lieden van onze tijd. Maar wij, opgevoed in een wereld waar het belangrijk is gezien te worden, iemand te zijn met invloed, succes te hebben en een mens te zijn met wie rekening wordt gehouden, wij vinden het heel moeilijk om Jezus weg te volgen. Die lijkt ons volstrekt niet zinnig.

Afgelopen week heeft onze kerk twee mensen gevierd, die, ieder op zijn of haar eigen manier en omstandigheden, die boodschap hebben begrepen en geleefd. Op de eerste plaats is dat natuurlijk onze moeder Maria. We vierden op 15 Augustus Maria Hemelvaart. Zij heeft begrepen wat het betekende toen zij gevraagd werd de moeder van Jezus te worden. Vermoedelijk had zij geen idee wat een pijn en smart het haar zou brengen. Maar ze verwachtte duidelijk geen leven in glans en grootheid. "Zie, ik ben de dienstmaagd van de Heer, mij geschiedde naar uw woord." Dat was haar antwoord op

God's uitnodiging. In die geest van nederigheid kon zij de moeder van God's Zoon worden.

De dag voor Maria Hemelvaart, op 14 Augustus, vierden we de Heilige Maximilian Kolbe, een Poolse Franciscaan. Hij leefde ten tijde van de Nazi bezetting van zijn land. En omdat hij niet ophield de Nazi's te beschuldigen van hun misdaden tegen zijn volk en zijn land, kwam hij tenslotte terecht in het Concentratiekamp Auschwitz. Op een dag werd een van zijn medegevangenen ter dood veroordeeld door verhongeren. Dat was een vader van een jong gezin met een heel stel kinderen. En toen die man werd afgevoerd naar de hongerbunker stapte Maximilian naar voren en zei. Neem mij maar en laat die familievader in leven. Zo is Maximilian de hongerdood gestorven, terwijl de Vader de ellende heeft overleefd.

"Mijn vlees is waarlijk spijs en mijn bloed is waarlijk drank," zei Jezus tot zijn luisteraars. Vlees en bloed. Ik helemaal. Ik geef het voor jullie. Spijs en drank, precies wat we nodig hebben om te leven. Jezus geeft zijn leven opdat wij kunnen leven.

Maria werd de moeder van smarten om Jezus leven, lijden en sterven mogelijk te maken.

Maximilian gaf zijn leven om een familievader te redden.

Het is allemaal even ongelooflijk. Het is allemaal een groot mysterie.

Maar het is wel deel van onze dagelijkse realiteit. Jezus navolgen vraagt om je in te zetten voor het welzijn van je naaste in welke situatie het leven je ook geplaatst heeft. En dat houdt nooit op, totdat we ons leven terug geven in Gods handen om te delen in zijn eeuwig licht.

Amen.